

Pərvin Namazova Eldarlı Əhməd qızı
UNEC Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
Dizayn kafedrasının müəllimi
Email: Parvin_namazova@unec.edu.az
TEL: +994 50 826 78 28

UOT 741.6

<https://doi.org/10.30546/200309.2025.001.305>

QRAFİK DIZAYNIN GƏLƏCƏYİ: SÜNİ İNTELLEKT VƏ AVTOMATLAŞDIRMANIN ROLU

XÜLASƏ

Bu məqalə, qrafik dizaynın gələcəyində süni intellekt və avtomatlaşdırmanın rolunu araşdırır. Qrafik dizayn, tarixən texnologiyanın inkişafı ilə böyük dəyişikliklərə uğrayıb. Bu gün isə süni intellekt və avtomatlaşdırma alətləri dizaynerlərin işini sürətləndirərək, onlara daha yüksək keyfiyyətli və innovativ işlər yaratmaq imkanı təqdim edir. Süni intellekt, dizaynerlərə avtomatik dizayn təklifləri, şəkil redaktəsi və rəng paletləri təyin etməyə kömək edir. Avtomatlaşdırma isə təkrarlanan tapşırıqları asanlaşdırır, vaxtın qənaətini təmin edir. Bununla belə, insan yaradıcılığı hələ də dizaynın əsasını təşkil edir və bu texnologiyalar yalnız dizaynerlərin işini asanlaşdırmaq məqsədi güdür. Gələcəkdə, süni intellekt və avtomatlaşdırma texnologiyalarının daha da inkişafı ilə qrafik dizayn sahəsi daha fərdiləşmiş və interaktiv olacaq, lakin insan təxəyyülünün rolu davam edəcək.

Açar sözlər: qrafik dizayn, süni intellekt, avtomatlaşdırma, yaradıcı proses, dizayn texnologiyaları.

Qrafik dizayn, vizual ünsiyyət vasitəsilə ideyaların, məlumatların və hisslərin ötürülməsində mühüm rol oynayır və tarixən, ənənəvi metodlardan rəqəmsal texnologiyaların inkişafına qədər böyük bir dönüşüm keçirmişdir. Qrafik dizayn, yalnız estetik gözəllik yaratmaqla kifayətlənməyib, həm də ideyaların, məlumatların və hisslərin vizual şəkildə ötürülməsində mühüm rol oynayır. Qrafik dizayn, həyatımızın hər sahəsində - reklamlar, sosial media postları, loqolar, məhsul qablaşdırmaları və veb dizaynları daxil olmaqla - bizi əhatə edir. Bu sahə, keçmişdə əl ilə çəkilən eskizlərdən və mürəkkəblə işləməkdən başlayaraq, müasir dövrdə rəqəmsal texnologiyalar və süni intellektin inkişafı ilə sürətlə dəyişmişdir.

Keçmişdə, qrafik dizaynın yaradılması sənətkarların əl işləri ilə məhdudlaşdı. Lakin 20-ci əsrin ortalarında kompüter texnologiyalarının tətbiqi ilə bu sahə yeni bir dövrə qədəm qoydu. Bu dövrdə, dizaynerlər üçün ənənəvi metodlar, rəqəmsal alətlər və proqramlar ilə əvəz olundu. Bugün isə, süni intellekt və avtomatlaşdırma texnologiyalarının sürətli inkişafı qrafik dizayn sahəsini dəyişdirməkdədir.

Süni intellekt, qrafik dizaynda alqoritmlər və avtomatik alətlər vasitəsilə dizaynerlərin işini sürətləndirir, rəng seçimi, şəkil tənzimləmələri və dizayn təklifləri kimi sahələrdə onların daha dəqiq və yaradıcı işlər ortaya qoymasına imkan verir. Süni intellekt (SI), kompüterlərə insan düşüncə və qərar vermə proseslərini təqlid etmə qabiliyyəti qazandıran bir texnologiyadır.

Qrafik dizaynda süni intellektin tətbiqi, bu sahədə böyük dəyişikliklərə yol açmışdır. İndiki dövrdə, dizaynerlər süni intellekt alətlərindən istifadə edərək, daha sürətli və daha dəqiq işlər ortaya qoya bilirlər. Ən məşhur süni intellekt alətlərindən biri, Adobe Sensei-dir. Bu proqram, istifadəçilərin əvvəlki işlərinə əsaslanaraq avtomatik dizayn təklifləri təqdim edir. Beləliklə, dizaynerlər daha az vaxt sərf etməklə, daha çox işə fokuslana bilirlər. Həmçinin, süni intellektin tətbiqi ilə rənglərin, şəkillərin və yazı tipinin avtomatik seçilməsi mümkündür. Məsələn, bir dizaynın rəng palitrası təyin edildikdə, süni intellekt həmin dizaynın vizual harmoniya yaratmaq üçün uyğun olan rəngləri təklif edir.

Süni intellekt həmçinin fotoqrafların avtomatik olaraq yaxşılaşdırılmasında da istifadə olunur. Şəkil keyfiyyətini artırmaq, şəkilləri və vektorları təkmilləşdirmək üçün istifadə olunan alqoritmlər, dizaynerlərin işini asanlaşdırır və onların yaradıcılıq sərbəstliyini artırır. Avtomatlaşdırma, qrafik dizaynda təkrarlanan və vaxt alıcı tapşırıqları sürətləndirərək, dizaynerlərin yaradıcı işə daha çox fokuslanmasına və layihələri daha səmərəli şəkildə tamamlamasına imkan verir. Avtomatlaşdırma, təkrarlanan və zaman alıcı işləri sürətləndirmək məqsədilə istifadə edilən bir prosesdir. Qrafik dizayn dünyasında, avtomatlaşdırma alətləri, dizaynerlərin vaxtını və əmək sərfini optimallaşdırır, onlara yalnız yaradıcı işə fokuslanmaq imkanı verir.

Canva kimi alətlər, dizaynerlərə sadə şablonlar və avtomatik dizayn imkanları təqdim edir. Bu platformalar, istifadəçilərə istədikləri dizaynı yalnız bir neçə kliklə yaratmağa imkan verir. Həmçinin, bu alətlər çoxlu sayda sosial media postları, reklam bannerləri və digər dizaynlar yaratmaq üçün idealdır. Avtomatlaşdırma, xüsusilə böyük layihələrdə və geniş

miqyaslı dizayn işlərində çox faydalıdır, çünki bu zaman dizaynın hər bir hissəsi eyni şablonlar ilə asanlıqla tərtib edilə bilər.

Məsələn, bir şirkət sosial mediada müntəzəm olaraq reklam postları paylaşmalıdır. Bu zaman avtomatlaşdırma alətləri, hər bir post üçün şablonlar yaradaraq və onları uyğun kontentlə dolduraraq dizaynerin iş yükünü azaldır. Bu şəkildə, dizaynerlər yalnız kontentin estetik və yaradıcı tərəflərinə fokuslana bilərlər.

Süni intellekt və avtomatlaşdırma, yaradıcı prosesi sürətləndirərək dizaynerlərin işini asanlaşdırır, lakin eyni zamanda müəyyən sərhədlər qoyaraq, insan yaradıcılığının və təxəyyülünün əvəzlənməz rolunu qoruyur. Bu texnologiyalar, təkrarlanan işləri avtomatlaşdırmaqla dizaynerlərin daha unikal və orijinal ideyalar üzərində fokuslanmasına şərait yaradır. Süni intellekt və avtomatlaşdırma, yaradıcı prosesi müxtəlif yollarla dəyişdirir. Bir tərəfdən, bu texnologiyalar dizaynerlərin işini sürətləndirir, digər tərəfdən isə müəyyən yaradıcı imkanları məhdudlaşdırır. Süni intellektin və avtomatlaşdırmanın təqdim etdiyi alətlər, dizaynerlərə daha əvvəl görülməsi çətin olan tapşırıqları asanlıqla həll etməyə imkan verir. Məsələn, bir dizaynın rəng palitrasının avtomatik olaraq uyğunlaşdırılması və ya şəkillərin avtomatik tənzimlənməsi, dizaynerin işini sadələşdirir və sürətləndirir.

Lakin bu texnologiyalar bəzi yaradıcı sərhədləri də təyin edir. İnsan yaradıcılığı hələ də dizaynın əsasını təşkil edir, çünki süni intellekt və avtomatlaşdırma yalnız müəyyən strukturları və standartları izləyir. Yaradıcı düşüncə, təxəyyül və fərdi yanaşma hələ də dizaynerin özünə məxsus xüsusiyyətləridir. Süni intellektin ən yaxşı şəkildə işlədiyi sahələrdə belə, dizaynerin bədii duyğusu və insan təcrübəsi mühüm rol oynayır.

Gələcək trendlər, qrafik dizayn və süni intellektin birgə inkişafını göstərir, burada yeni alətlər və texnologiyalar daha fərdiləşmiş və interaktiv dizaynlar yaratmağa imkan verəcək. Süni intellektin daha mürəkkəb və intuitiv xüsusiyyətləri, dizaynerlərə daha yüksək keyfiyyətli işlər təqdim etməklə yanaşı, daha sürətli və effektiv iş prosesi təmin edəcək. Bu inkişaf, həmçinin virtual və artırılmış reallıq kimi yeni texnologiyaların tətbiqi ilə dizaynın yeni imkanlarını ortaya çıxaracaq.

Qrafik dizaynın gələcəyi süni intellekt və avtomatlaşdırmanın təsiri ilə daha da inkişaf edəcək. Gələcəkdə, dizayn prosesləri daha fərdiləşmiş və interaktiv olacaq. Süni intellekt alətləri, istifadəçilərin xüsusi tələblərinə uyğun dizayn təklifləri təqdim edəcək.

Ən son trendlərdən biri, “dərindən öyrənmə” texnologiyasının istifadəsidir. Bu texnologiya, süni intellektin daha mürəkkəb dizayn qərarları verməsini və insan yaradıcılığını

daha yaxşı təqlid etməsini təmin edir. Bu, dizaynerlərin daha incə detallara diqqət yetirmələrinə və daha orijinal işlər yaratmalarına imkan verəcək.

Bundan başqa, virtual reallıq (VR) və artırılmış reallıq (AR) kimi yeni texnologiyalar, qrafik dizaynda yeni perspektivlər yaradır. Gələcəkdə, dizaynerlər bu texnologiyalardan istifadə edərək daha interaktiv və immersiv dizaynlar yaradacaq. Bu texnologiyalar həmçinin müştəri ilə dizayner arasında daha effektiv bir əlaqə qurulmasına imkan verəcək.

Nəticə olaraq, qrafik dizayn, süni intellekt və avtomatlaşdırma texnologiyalarının tətbiqi ilə yeni bir dövrə qədəm qoyur. Bu texnologiyalar dizaynerlərə daha sürətli və keyfiyyətli işlər yaratmaq imkanı verir, lakin insan yaradıcılığı və təxəyyülü hələ də bu sahənin mərkəzində qalır. Gələcəkdə, süni intellekt və avtomatlaşdırma daha da inkişaf edərək, qrafik dizaynın daha fərdiləşmiş və interaktiv olmasına imkan verəcək. Lakin, bu texnologiyalar yalnız dizaynerlərin işini asanlaşdırmaq məqsədi güdür, insanın yaradıcı potensialı isə hər zaman mərkəzi rol oynayacaq.

Qrafik dizayn sahəsi, süni intellekt və avtomatlaşdırmanın tətbiqi ilə yeni bir dövrə qədəm qoyur. Bu texnologiyalar, dizaynerlərə daha sürətli və daha keyfiyyətli işlər ortaya qoymağa imkan verir. Lakin, dizaynerlərin yaradıcılığı və insan təxəyyülü hələ də bu sahənin mərkəzindədir. Gələcəkdə, süni intellekt və avtomatlaşdırmanın daha da inkişaf edəcəyini gözləmək olar, lakin bu texnologiyalar yalnız dizaynerlərin işini asanlaşdıracaq, onların yaradıcı potensialını azaldacaq deyil.

Qrafik dizaynın gələcəyi, texnologiyanın inkişafı ilə paralel olaraq, həm daha sürətli, həm də daha orijinal işlər ortaya qoymağa imkan verəcək. Bununla yanaşı, insan və maşın əməkdaşlığının balansı qorunaraq yaradıcı sənətin inkişafı davam edəcək. Süni intellekt və avtomatlaşdırma qrafik dizaynın gələcəyində mühüm rol oynayacaq, lakin bu sahənin yaradıcı təməli hələ də insanın özündə qalacaq.

Parvin Namazova Eldarli Ahmed
UNEC Azerbaijan State University of Economics
Teacher of the Design Department
Email: Parvin_namazova@unec.edu.az
Contact phone: +994 50 826 78 28

UOT 741.6

THE FUTURE OF GRAPHIC DESIGN: THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND AUTOMATION

SUMMARY

This article explores the role of artificial intelligence and automation in the future of graphic design. Historically, graphic design has undergone significant changes with the advancement of technology. Today, AI and automation tools accelerate designers' workflows, enabling them to create higher-quality and more innovative work.

AI helps designers by offering automatic design suggestions, image editing capabilities, and color palette recommendations. Automation simplifies repetitive tasks, saving time. However, human creativity remains at the core of design, and these technologies are intended to assist, not replace, designers. In the future, as AI and automation technologies continue to evolve, the field of graphic design will become more personalized and interactive, though the role of human imagination will persist.

Keywords: graphic design, artificial intelligence, automation, creative process, design technologies.

Парвин Намазова Эльдарли Ахмед кызы
UNEC Азербайджанский Государственный Экономический Университет
Преподаватель кафедры Дизайн
Email: Parvin_namazova@unec.edu.az
ТЕЛ: +994 50 826 78 28

УДК 741.6

БУДУЩЕЕ ГРАФИЧЕСКОГО ДИЗАЙНА: РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА И АВТОМАТИЗАЦИИ

РЕЗЮМЕ

В данной статье рассматривается роль искусственного интеллекта и автоматизации в будущем графического дизайна. Исторически графический дизайн претерпел значительные изменения с развитием технологий. Сегодня инструменты ИИ и автоматизации ускоряют рабочие процессы дизайнеров, позволяя им создавать более качественные и инновационные работы.

Искусственный интеллект помогает дизайнерам с автоматическими предложениями по дизайну, редактированием изображений и подбором цветовых палитр. Автоматизация упрощает повторяющиеся задачи и экономит время. Тем не

менее, человеческое творчество по-прежнему составляет основу дизайна, а данные технологии направлены на поддержку, а не замену дизайнеров. В будущем, с дальнейшим развитием ИИ и автоматизации, сфера графического дизайна станет более персонализированной и интерактивной, но роль человеческого воображения сохранится.

Ключевые слова: графический дизайн, искусственный интеллект, автоматизация, творческий процесс, технологии дизайна.

Ədəbiyyat siyahısı

1. Maret Bone, Graphic Design in the Age of AI, Blurb Books. 2023.
2. Md Haseen Akhtar, Janakarajan Ramkumar, AI for Designers, Springer. 2023.
3. Jeroen Erne, The Artificial Intelligence Handbook for Graphic Designers, Independent Publishing. 2024.
4. Anton Moller, Designing the Future: How Artificial Intelligence Transforms Graphic Design, Independent Publishing. 2024.
5. Mohammad Anwer, Nivarti Jayaram, AI-Driven Design Revolution: Transforming Creativity and Efficiency with Generative Artificial Intelligence, Solvagence. 2025.